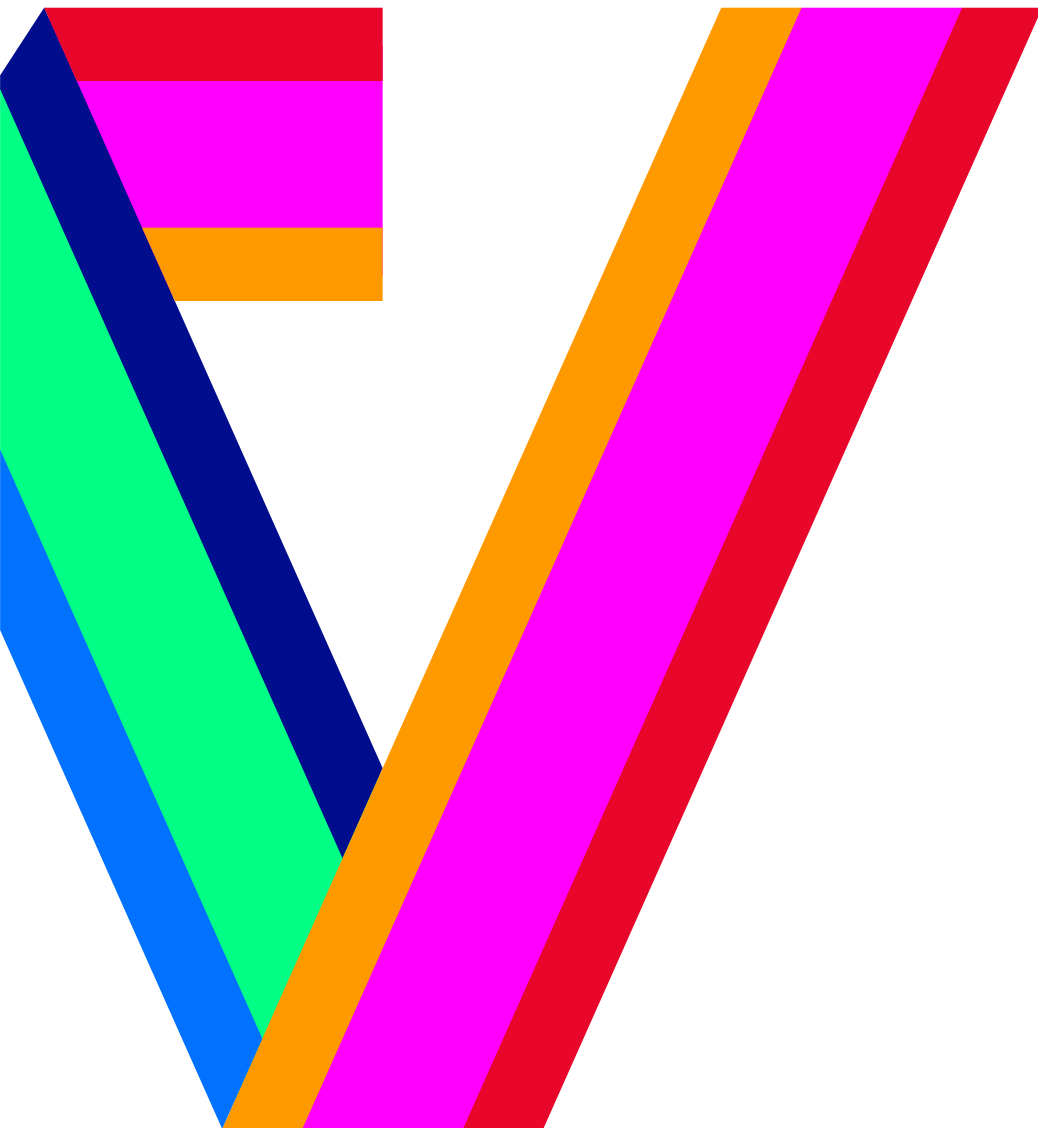

Beleidsplan 2026-2030

April 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Missie, visie en verandertheorie
3. Strategie
4. Werkwijze
5. Organisatie en financiën

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan 2026-2030. Dit plan beschrijft hoe Vfonds in de komende periode invulling wil geven aan zijn taken.

Voor het schrijven van dit plan hebben wij gereflecteerd op de plannen voor en resultaten van de beleidsperiode 2020-2025.

- Mede dankzij de inleg van deelnemers aan de Nationale Postcode Loterij, de VriendenLoterij en de Nederlandse Loterij heeft Vfonds jaarlijks vele honderden projecten kunnen financieren. Projecten die Nederland¹ in beweging hebben gebracht op het gebied van vrijheid en democratie. We hebben miljoenen inwoners van Nederland bereikt. Zij vormden het publiek van door Vfonds gefinancierde projecten, van vrijheidsmaaltijden tot educatieve projecten, van documentaires tot debatavonden.
- De in het beleidsplan 2020-2025 beschreven verandering van veteranenzorg naar publieke waardering voor veteranen is in de afgelopen periode tot wasdom gekomen, mede door nieuwe afspraken met het Nederlands Veteraneninstituut (NLVi) en het Ministerie van Defensie op het gebied van programma's voor militaire oorlogs- en dienstslochtoffers.
- Vanaf 2020 richt Vfonds zich ook op het bevorderen van een sterke democratische rechtsstaat. Dit heeft onder meer geresulteerd in de start van de Alliantie voor Democratisch Burgerschap en de opening van Loket D.

In de komende periode staan de volgende uitgangspunten uit eerdere jaren fier overeind:

- Vfonds richt zich op de impact van oorlog en de waarde van vrijheid.
- Vfonds staat pal voor het behoud en de versterking van de democratische rechtstaat.
- Vfonds is onverminderd gecommitteerd aan het bevorderen van de waardering voor veteranen.
- Vfonds financiert publiekprojecten en rekent Nederland tot zijn werkterrein.

Een snel veranderende wereld, met vele oorlogen dichtbij en verder af, hybride oorlogsdreiging en zorgen over democratische erosie, in Nederland en in de wereld, maken dat Vfonds zijn beleid bijstelt.

Het gaat hier om een logische doorontwikkeling van het huidige beleid, ingegeven door de volgende externe factoren:

---

¹ Waar wij spreken over Nederland, bedoelen wij het Koninkrijk der Nederlanden. Wij werken ook voor de overzeese koninkrijksdelen. Voor de leesbaarheid van deze tekst spreken wij over Nederland, maar dan bedoelen we alle delen van het koninkrijk.

1. Oorlog en conflict laten zich voelen in de Nederlandse samenleving. We bevinden ons in het grijze gebied tussen oorlog en vrede. We werken de komende periode vanuit de stelling: *er is geen oorlog en ook geen vrede in Nederland*². Nederland is bovendien onvoldoende voorbereid op of weerbaar tegen dit hybride conflict³. Naast de oorlog in Oekraïne en de dreiging aan de oostflank van Europa houdt ook de oorlog in het Midden-Oosten veel Nederlanders bezig. Emoties lopen op. De gevolgen hiervan zijn een sterk gepolariseerd maatschappelijk debat en toegenomen discriminatie⁴.

2. Er zijn zorgen over democratische erosie. In het plan voor 2020-2025 vroeg Vfonds aandacht voor toegenomen polarisatie. Die is de afgelopen jaren verder gegroeid en er zijn zorgen over erosie van westerse democratieën. Het democratisch gehalte van Nederland laat, net zoals in andere delen van de westerse wereld, een afkalvende trend zien⁵. Meer mensen geven de voorkeur aan een autoritaire leider.⁶

3. Veteranen en de verdediging van het NAVO-grondgebied. Het beleidsplan 2020-2025 richtte zich op Nederlandse militairen die actief waren in vredesmissies en daarmee de veteranenstatus verwierven. Op dit moment houden militairen zich vooral bezig met de bescherming van het eigen grondgebied en dat van bondgenoten. Ongeacht of dit op den duur zal leiden tot de veteranenstatus, zien we deze mensen als rolmodel.

Bovenstaande leidt tot aanscherping van onze missie, visie en verandertheorie. Deze worden in dit plan beschreven, alsmede onze strategie en activiteiten.

Bij de totstandkoming van dit beleidsplan zijn talloze gesprekken gevoerd, zowel binnen het team als met experts, aanvragers binnen onze werkvelden en onze financiers. We hebben onderzoek laten uitvoeren onder onze aanvragers (Reputatiegroep, november 2025). Onze stakeholders zijn op deze manier nauw betrokken bij dit plan.

---

² Zie de uitspraken van de SG van de NAVO, Mark Rutte, en demissionair Minister van Defensie Ruben Brekelmans in een groot aantal toespraken in 2024 en 2025. Zie ook *Hybride oorlogsdreiging en maatschappelijke weerbaarheid* (2024), Adviesraad voor Internationale vraagstukken.

³ Bron: webdossier van de Rijksoverheid <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/dreiging-in-nederland>

⁴ Zie voor informatie over toegenomen antisemitisme (NCAB): <https://www.ncab.nl/actueel/nieuws/2025/7/14/aandachtspunten-antisemitismebestrijding-2025-2029> en voor toegenomen moslimhaat (College rechten van de mens <https://www.mensenrechten.nl/themas/godsdiens-en-levensovertuiging/moslimdiscriminatie-in-nederland>)

⁵ Bron: Verkenning en verdieping democratische erosie in Nederland (2024), Honigh en Van Ham voor BZK

⁶ Bron: Burgerperspectieven (2025), SCP.

2. Missie, visie en verandertheorie

Oorlogen en conflicten hebben een grote invloed in Nederland. De democratische rechtsstaat staat onder druk. Het is tijd om te handelen - voor de veiligheid, vrijheid en waardigheid van iedereen in dit land. Zodat mensen zichzelf kunnen zijn, kunnen geloven wat ze willen, en zich vrij kunnen uitspreken. Dat vraagt om alertheid, moed en weerbaarheid. Veteranen laten zien wat dit betekent: zij stonden op voor vrede, vrijheid en democratie.

Op veel plekken in de samenleving willen mensen in beweging komen voor vrijheid en democratie. Vfonds ondersteunt en stimuleert deze beweging, die voortkomt uit de kracht van onze samenleving. Vfonds is er voor wie vrede verdedigt, voor wie opstaat voor vrijheid en voor wie kiest voor democratie.

Visie

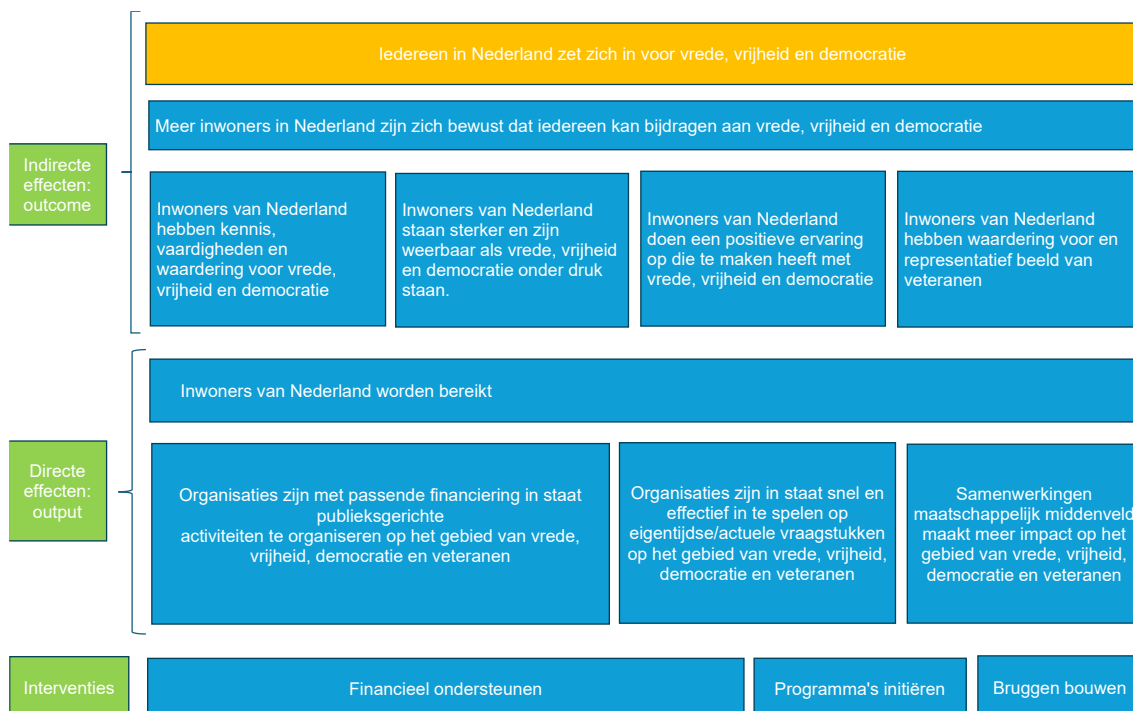
Vfonds gelooft in een samenleving waarin iedereen verantwoordelijkheid neemt. Voor vrede. Voor vrijheid. Voor een sterke democratische rechtsstaat.

Missie

Vfonds draagt bij aan publieksgerichte initiatieven, met als doel dat alle inwoners van Nederland zich inzetten voor vrede, vrijheid en democratie.

Verandertheorie

Wij hebben de missie geoperationaliseerd in de onderstaande verandertheorie. Deze beschrijft de gewenste directe en indirecte effecten, en welke interventies Vfonds voor zichzelf ziet.

Interventies

Vfonds is een fonds en daarmee een intermediaire organisatie. Vfonds werkt via en voor anderen. Dat betekent dat wij drie interventies of rollen voor onszelf zien:

- **Financieren** - Vfonds ondersteunt projecten en organisaties financieel. Wij positioneren ons via de activiteiten die we ondersteunen. Het kan daarbij gaan om vernieuwende activiteiten, maar ook om meer reguliere activiteiten die een vaste waarde zijn binnen een werkveld.
- **Programma's initiëren** – Wanneer we zien dat er meer kracht, innovatie en samenwerking nodig zijn, ontwikkelen we programma's. Denk daarbij aan de Alliantie voor Democratisch Burgerschap, waarin we partners actief samenbrengen om zich achter een gezamenlijk doel te scharen.
- **Bruggen bouwen** – Vfonds bekleedt een unieke positie en is een gerespecteerde gesprekspartner. Vfonds weet partijen en verschillende perspectieven bij elkaar te brengen.

Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn:

- **Betrouwbaar** – Vfonds is een betrouwbare en transparante partner van organisaties in de verschillende werkvelden.
- **Onafhankelijk** – Vfonds opereert onafhankelijk en is geworteld in het maatschappelijke middenveld.
- **Lef** – Vfonds gaat controversie niet uit de weg en functioneert als open ruimte.
- **Dienstbaar** – Vfonds is dienstbaar aan de behoeften van het werkveld. De aanvrager staat centraal. Daarbij hoort dat Vfonds toegankelijk is en vanuit vertrouwen financiert.

Wij duiden de verandering van de missie, visie en verandertheorie ten opzichte van die uit het beleidsplan 2020-2025 als volgt:

- Waar we eerder vooral gericht waren op het verleden (*lessen getrokken* uit oorlog), richten we ons nog meer op de betekenis in het heden.
- Waar we eerder tevreden waren met bewustwording van mensen (*lessen getrokken* uit oorlog), willen we nu ook handelingsperspectief stimuleren. We willen immers dat mensen zich inzetten en in beweging komen. Voor de duidelijkheid: Vfonds financiert geen activisme (zoals demonstraties of petitie's). We blijven activiteiten met een partijpolitieke doelstelling uitsluiten.
- Passend bij de nieuwe missie en visie wil Vfonds een rol spelen in het verbeteren van de weerbaarheid en samenredzaamheid in situaties van grootschalige verstoringen, oorlog en conflict.

3. Strategie

Vfonds heeft een uniek profiel, is stevig verankerd in de maatschappij en heeft een gedreven en deskundige staf. Dit geeft de mogelijkheid om de urgente thema's rond oorlog en conflict en democratische erosie met kracht beet te pakken. Onze strategie werken we uit in de volgende speerpunten:

1. Benutten van onze unieke positie op het gebied van vrijheid

Vfonds benut zijn unieke positie op het gebied van vrijheid. We gaan ons meer richten op projecten en organisaties met *betekenis in het nu*. Zo willen we meer projecten financieren die gaan over de impact van hedendaagse oorlogen.

WO2 is meer dan tachtig jaar geleden geëindigd en geldt minder als het (enige) morele ijkpunt. In gesprekken met het NIOD en de oorlogs- en herinneringscentra komt naar voren dat het nodig is naar voren te kijken. Dat vinden deze organisaties niet alleen. Ook de samenleving verwacht het van ons. Het nationale vrijheidsonderzoek van het Nationaal Comité 4 en 5 mei toont aan dat het merendeel van de Nederlanders bezorgd is over de verschillende oorlogen in de wereld, en het effect daarvan op Nederland. Bovendien vinden de meeste Nederlanders dat er op 4 en 5 mei ook aandacht moet zijn voor de slachtoffers van andere oorlogen⁷.

Vfonds kijkt de komende periode niet alleen naar voren, maar zal vanaf 2026 de harde afbakening loslaten dat een aanvraag alleen mag gaan over de periode *na* 1933. Dit is niet in tegenspraak met bovenstaande en is de nadrukkelijke wens van het WO2-werkveld. Ons veld werkt in toenemende mate op basis van de lange lijnen van de geschiedenis. Ook de koloniale oorlogen, WO1 en de aanloop naar WO2 zijn heel relevant voor het heden.

Voor de duidelijkheid: dit betekent dus niet dat we WO2-projecten uitsluiten. Integendeel. We kiezen met volle overtuiging voor flinke investeringen in de markering van 5 mei met de vrijheidsmaaltijden en bevrijdingsfestivals. We zien veel perspectief in projecten die de aanloop naar WO2 duiden. Hetzelfde geldt voor projecten die een unieke of nieuwe blik op de WO2-geschiedenis werpen, en in die zin een belangrijke aanvulling zijn op het bestaande aanbod van onder andere de oorlogsmusea en herinneringscentra. Buiten de boot vallen projecten die een louter herinnerend en terugblikkend historisch karakter hebben.

2. Blijvende inzet op het tegengaan van democratische erosie

Een sterke en daardoor weerbare democratie wordt gestut door burgers met een goed ontwikkeld democratisch besef, democratische vaardigheden en kennis van de democratische rechtsstaat. Helaas geeft de situatie in de wereld aanleiding tot zorg: voor het eerst in twintig jaar zijn meer landen autocratisch dan democratisch. Dit komt door *democratic backsliding* (erosie): ook landen met een

---

⁷ Nationaal vrijheidsonderzoek 2025 door Nationaal Comité 4 en 5 mei in samenwerking met Centerdata, VU en Getoetst

lange democratische traditie kunnen zich ontwikkelen in de richting van een autocratie⁸.

Hoewel Nederland tot de meest democratische landen behoort,⁹ zien we ook in Nederland tekenen van democratische erosie. Denk bijvoorbeeld aan de groeiende steun van inwoners van Nederland voor autoritaire maatregelen: van 11,6% (2021) naar 27,5% (2024)¹⁰. Daar staat tegenover dat 70% van de Nederlanders tevreden is over de werking van de democratie, waarbij er overigens grote verschillen zijn tussen mensen. Mensen met minder opleiding spreken vaker hun steun uit voor een autoritaire leider. Dat geldt ook voor jongeren en nog meer voor mensen ouder dan 55 jaar¹¹.

Vfonds is bezorgd over democratische erosie in Nederland en zal daarom zijn activiteiten binnen dit thema uitbouwen. We versterken de aanpak die we in de afgelopen periode op inhoud en werkwijze hebben ingezet. Binnen de reguliere financieringsmogelijkheden dragen we ook de komende periode bij aan projecten die democratische vaardigheden, kennis, normbesef en participatie bevorderen. We zijn geïnteresseerd in projecten over de gevaren van autoritair leiderschap en de werking van democratische erosie. We richten ons op alle doelgroepen, voorbij de “participatie-elite”. Gezien het grote aantal fondsen dat zich richt op mediawijsheid, zetten we daar niet extra op in.

Wij zijn ons bewust van het belang van sociale grondrechten binnen de democratische rechtstaat, maar kiezen bewust voor de klassieke grondrechten (het recht op gelijke behandeling, stemrecht, vrijheid van meningsuiting en het tegengaan van discriminatie of racisme). We spiegelen ons nadrukkelijk aan onze oprichters, verzetsstrijders en de geallieerde bevrijders. Ons doel is dat inwoners van Nederland sterker staan en weerbaarder zijn als onze democratie verder onder druk komt te staan. We dragen bij aan de waardering voor de liberale democratie en de rechtsstaat.

Er zijn meerdere fondsen actief op dit gebied en daarom zoeken we steeds de samenwerking op. Vfonds brengt een goed functionerende loketfunctie, een goed netwerk en kennis op het gebied van publiekprojecten in. We zijn een publiek-private samenwerking met het Ministerie van BZK aangegaan, waar partners zoals fondsen zich bij aan kunnen sluiten. Inmiddels staat er een stevig fundament van een netwerk van kennispartners en financiële partners. We bouwen hier de komende jaren aan door, met als doel een stevige en duurzame Alliantie voor Democratisch Burgerschap. We blijven ons onverminderd inzetten om projecten binnen Loket D te financieren, waarin positieve democratische ervaringen tot uiting komen.

---

⁸ Bron: het onderzoek van V-Dem Institute: <https://www.v-dem.net/publications/democracy-reports/>

⁹ V-Dem Instituut identificeert Nederland als potentiële ‘autocratiseerder’, het zakt van plek 16 naar de 20^e plek wereldwijd (Democracy Report 2025).

¹⁰ Bron: Democratie Monitor 2025 <https://www.democratiemonitor.nl/rapport-democratie-monitor-2025/>

¹¹ Bron: Burgerperspectieven (2025), SCP.

3. Bevorderen van de waardering voor en correcte beeldvorming over veteranen

Vfonds is geboren uit de geest van veteranen en is trotse structurele financier van én kraamkamer voor nieuwe veteraneninitiatieven. Traditiegetrouw financiert Vfonds als eerste een activiteit. Vervolgens wordt deze financiering na enige tijd overgenomen door het Ministerie van Defensie. Denk hierbij aan de veteranenontmoetingscentra, de nuldelijnsondersteuning en het meest recent de aanwezigheid van het thuisfront bij veteranenreünies. Vanaf 2026 financiert het Ministerie van Defensie bovendien samen met Vfonds activiteiten voor militaire oorlogs- en dienstslachtoffers (MOD-ers). Dit geeft Vfonds de financiële ruimte om met nog meer kracht bij te dragen aan de maatschappelijke waardering voor veteranen.

Deze waardering is hoog: 87% van de Nederlanders waardeert de inzet van veteranen¹². Wat ontbreekt is een adequaat en representatief beeld van veteranen (die natuurlijk geen homogene groep vormen) en van de manier waarop veteranen kunnen functioneren als rolmodel. Vfonds zal zich met zijn vaste partners de komende jaren inspannen voor het meer representatief maken van het beeld over veteranen in de samenleving. Dat doen we vooral omdat veteranen een eerlijk beeld over hun capaciteiten en ervaringen verdienen.

We zullen onze ondersteuning laten meebewegen met de ontwikkeling dat militairen vooral het NAVO-grondgebied beschermen in plaats van deelnemen aan vredesmissies.

4. Drie thema's groeien meer naar elkaar toe: stimuleren van een weerbare samenleving

Onder invloed van de hybride oorlogsdreiging zien we dat de drie thema's van Vfonds (Veteranen, Vrijheid en Democratie) verder naar elkaar toegroeien. Het is een collectieve opgave om de vrijheden die we sinds tachtig jaar in Nederland hebben te verdedigen en te behouden. Hiervoor is iedereen, en dus ook Vfonds, verantwoordelijk.

We hebben in 2025 onderzocht hoe Vfonds kan bijdragen aan het verbeteren van de weerbaarheid van de Nederlandse samenleving bij grootschalige verstoringen en conflicten. Hiertoe hebben we gesprekken gevoerd met stakeholders, zoals het Ministerie van SZW, NCTV, VNG, IGK, NLVi, VP, het Rode Kruis en NIPV. Concreet betekent het dat we de komende beleidsperiode de volgende initiatieven nemen:

- We ontwikkelen een financiële ondersteuningsmogelijkheid voor lokale initiatieven die bijdragen aan een weerbare samenleving (onder het thema Vrijheid). Vfonds is bij uitstek geëquipeerd om, al dan niet tijdelijk, efficiënt en effectief kleinschalig samenredzaamheid financieel te ondersteunen.
- We denken na over het toevoegen van de mogelijkheid van het financieren van landelijke publiekprojecten die gericht zijn op het versterken van de weerbaarheid en samenredzaamheid (binnen het thema Vrijheid).

---

¹² Bron: publieksmonitor van Nationale Veteranendag 2025 door onderzoeksbureau Choice.

- We financieren plannen van en met veteranen om de weerbaarheid van ons land te vergroten (binnen het thema Veteranen). We kunnen de ‘cool heads’ van de veteranen hierbij goed gebruiken.
- We financieren projecten over hybride oorlogsdreiging en democratisch burgerschap (binnen het thema Democratie).

Tot slot, Vfonds zelf moet ook weerbaar zijn. Zo denken we erover na wat het effect op het werk van Vfonds zou zijn als er een militaire aanval op NAVO-grondgebied zou plaatsvinden.

5. Open en pluriforme ruimte: de noodzaak van een breed blikveld

Mede door de uitstekend werkende loketfunctie functioneert Vfonds als een open ruimte¹³ voor maatschappelijke initiatieven. Deze ruimte staat of valt bij pluriformiteit. Passend bij de meerstemmige democratie die wij voorstaan, willen we dat een breed palet aan verhalen onderdeel is van ons collectieve geheugen. Wij financieren projecten die verschillende perspectieven en stemmen vertegenwoordigen¹⁴.

Hiervoor is het nodig dat we ook zelf een breed blikveld hebben.

- Wijzelf, maar ook de superdiverse buitenwereld, veronderstellen een hoog kennisniveau én de aanwezigheid van meerdere perspectieven in de Vfonds-organisatie. We maken gebruik van het vermogen van ons team om continu urgente thema's op te pikken. We hebben de afgelopen jaren het initiatief genomen om actief nieuwe publieksgroepen te bereiken; denk aan de Indische, Molukse, Peranakan- en Papoea-gemeenschappen van *Houd je erfgoed levend* en aan *Loket D*. We bereiken alle delen van Nederland. We zien ook dat ons team klein is. Daarom bouwen we aan een netwerk van partners die ons op inhoud aanvullen.
- We gaan actief op zoek naar projecten van nieuwe groepen en gemeenschappen. We scouten ter bevordering van de pluriformiteit binnen onze ondersteuningsmogelijkheden. Scouten past ook binnen onze programmatische aanpak.
- We investeren in communicatie om aanvragen voor projecten van en voor onderbedeelde doelgroepen los te krijgen en aan te moedigen, en passende projecten te ondersteunen. Zoals blijkt uit onderzoek door Reputatiegroep, vinden ook onze aanvragers dit belangrijk.

6. Het opzoeken van samenwerkingsverbanden

Onze doelen zijn groter dan onze middelen, zowel financieel als qua menskracht. We gaan nog meer samenwerken om onze verandertheorie te verwezenlijken. Het gaat hier om publiek-private samenwerking met verschillende overheden en om samenwerking met fondsen.

- De samenwerking met de landelijke overheid kent vele vormen. We zullen deze samenwerking de komende periode intensiveren. Met het Ministerie van Defensie werken we sinds jaar en dag nauw samen en we zullen dit

¹³ We laten ons inspireren door Hannah Arendt's theorie van "public realm" of "space of appearance" (The Human Condition, 1958). Het is een symbolische plek waar mensen samenkomen om te handelen en te spreken in vrijheid. In die ruimte functioneren mensen als burgers die samen deelnemen aan gemeenschappelijk leven.

¹⁴ De grenzen van de open ruimte worden bepaald door de rechtsstaat. Wij financieren geen projecten die de democratie ondermijnen of strijdig zijn met de Grondwet en andere wet- en regelgeving.

vasthouden. We kiezen voor een complementaire rol tegenover het Ministerie van VWS, die zich vooral richt op de instandhouding van de WO2-sector. We werken intensief samen met het Ministerie van BZK in de Alliantie voor Democratisch Burgerschap. We onderzoeken samenwerking met het Ministerie van SZW op het gebied van de weerbare samenleving.

- We zien dat fondsen gemotiveerd zijn samen te werken, omdat ze kennis op willen doen, hun effectiviteit en efficiëntie willen vergroten en hun collectieve invloed willen versterken. Vanwege het belang van het tegengaan van democratische erosie en de aandacht hiervoor bij verschillende fondsen en overheden, richt de samenwerking met fondsen zich in de periode 2026-2030 op de Alliantie voor Democratisch Burgerschap.
- We trekken samen op met provincies (en eventueel gemeenten) binnen specifieke financieringsmogelijkheden die passen bij de missie van Vfonds.

4. Werkwijze

Om bovenstaande te bereiken hanteren we de volgende werkwijze:

Wij zijn een fonds dat financiert vanuit vertrouwen

Voor alles wat wij doen geldt: wij zijn financier. Wij maken zelf geen projecten, maar stellen anderen daartoe in staat. We willen aan hen de ruimte geven en vertrouwen op hun expertise. Dat vertaalt zich naar een paar richtlijnen:

- Vfonds werkt met een breed palet aan financieringsmogelijkheden: *projectfinanciering, meerjarige projectfinanciering en instellingsfinanciering*. De laatste twee mogelijkheden zijn sinds 2025 beschikbaar in het werkveld van Veteranen, en worden vanaf 2026 ook ingevoerd voor Vrijheid en Democratie. Zoals ook uit het aanvragersonderzoek blijkt, is dit zeer wenselijk. Het geeft aanvragers duidelijkheid en het vertrouwen dat zij over een periode van meerdere jaren financiering krijgen.
- We staan open voor publieksgerichte projecten en kijken daarbij primair naar het doel en de intentie van het project. We schrijven aanvragers niet voor welke vorm zij moeten kiezen.
- Wij toetsen wel scherp of de aanvrager er goed over heeft nagedacht welke vorm passend is voor welk publiek en wat het gewenste effect is. Wij leggen geen beperkingen op wat betreft de gekozen publieksgroepen. We streven naar een evenwichtige spreiding van initiatieven over Nederland, met extra aandacht voor groepen die zich het minst inzetten voor vrede, vrijheid en democratie, waaronder jongeren.
- Juist door deze open benadering is heldere communicatie over de mogelijkheden des te belangrijker. We willen immers de aanvragen die we ontvangen, idealiter ook kunnen honoreren.

De basis van waaruit we blijven werken

Onze basis is stevig en bestaat uit de volgende elementen:

- We houden vast aan de hoge kwaliteit van de uitvoering (onze aanvragers beoordeelden Vfonds met een 8,8 in 2025¹⁵). Wij blijven gecommitteerd aan eenvoudige aanvraagprocessen en het financieren vanuit vertrouwen.
- Vfonds is en blijft een open loket. We zijn bereikbaar voor iedere stichting en vereniging die een idee heeft voor een project dat binnen ons werkveld past.
- Daarnaast behouden we onze laagdrempeligheid. We kunnen bogen op een grote spreiding van projecten door het gehele land: we financieren vrijheidsmaaltijden, de projecten van Loket D, veteranenreünies en kleine, lokale projecten in het kader van 85 jaar Vrijheid.

Keuzes maken

Onder druk van de vele aanvragen en de hogere kosten van projecten moet Vfonds bij de reguliere aanvragen scherper beoordelen. Projecten binnen de reguliere ondersteuningsmogelijkheden toetsen we aan het *belang* voor

---

¹⁵ Kwantitatief onderzoek Reputatiegroep 2025 onder aanvragers Vfonds.

Nederland. Daarnaast kijken we naar het *publieksbereik*, naar het *draagvlak* dat voor het project aanwezig is (zowel qua samenwerkingspartners als financieel; bovendien financiert Vfonds maximaal 50% van de projectkosten) en naar de *kwaliteit* (zowel inhoudelijk als organisatorisch). We schenken hier aandacht aan in de externe communicatie, zodat aanvragers hier niet door worden verrast.

Eerder hebben we besloten niet langer bij te dragen aan de waardering voor de politie (geen kerntaak), aan wetenschappelijk onderzoek (niet publieksgericht) en aan speelfilms (primair om budgettaire redenen). In de komende periode maken we de volgende keuzes:

- Omdat wij een landelijk werkend fonds zijn, sluiten we vanaf 2026 binnen onze reguliere financieringsmogelijkheden projecten met enkel een lokale uitstraling formeel uit. Dat geldt voor alle domeinen. Overigens zijn lokale veteranendagen en lokale activiteiten in het kader van 4 en 5 mei al langer uitgesloten.
- We dragen vanaf 2026 niet langer bij aan herdenkingsreizen of aan MOD-programma's die alleen toegankelijk zijn voor BNMO-leden. Die zijn immers niet algemeen toegankelijk.

Het vergroten van onze impact

We hebben beperkte middelen en een grootse missie. We hebben deze missie geoperationaliseerd in een overkoepelende verandertheorie. We vullen deze aan met een verandertheorie per werkveld en per ondersteuningsmogelijkheid. We gaan ons beleid en de uitvoering ervan toetsen aan deze verandertheorieën. We zetten impactmanagement in voor de doorontwikkeling van ons beleid en onze werkwijze, en we gebruiken het nadrukkelijk ook voor de communicatie. Onze aanvragers wijzen ons op het belang hiervan in het onderzoek van de Reputatiegroep.

De directe effecten van onze activiteiten zijn relatief goed te monitoren, mede op basis van de informatie van aanvragers. Denk hierbij aan het bereik van inwoners van Nederland (aantallen en spreiding). Wat betreft de indirecte effecten, culminerend in de collectieve impact van de themalijnen of programma's samen, is dat lastiger. We overwegen daarvoor op zoek te gaan naar proxy-onderzoeken per thema. We onderzoeken de mogelijkheid om te participeren in bestaand longitudinaal onderzoek, waarop we aan zouden kunnen sluiten met onze specifieke impact-vragen.

Halverwege de beleidsperiode zullen we een *midterm review* op dit plan uitvoeren.

5. Organisatie en financiën

Organisatie

Vfonds heeft sinds eind 2023 een rvt-model met een directeur-bestuurder. De werkorganisatie is compact, met een vaste kern van ongeveer 16 medewerkers (14,5 fte). De organisatie kenmerkt zich door korte lijnen en een open werksfeer. De bedrijfsvoering is goed op orde. Mede hierdoor kan Vfonds snel inspelen op actuele ontwikkelingen. Voor grote aanvragen (boven € 50.000) werkt Vfonds met een onafhankelijke externe adviescommissie. Hiermee wordt expertise binnengehaald. Ook stelt Vfonds onafhankelijke adviescommissies in voor specifieke financieringsmogelijkheden.

Vfonds verbreedt de komende jaren zijn blikveld op het terrein van kennis, netwerken en ervaringen. Dit is een expliciet aandachtspunt bij de werving van teamleden, de rvt en de adviescommissies, en speelt ook bij de verdere expertise-ontwikkeling van personeel een belangrijke rol.

Communicatie

Vfonds wil aansluiten bij de behoeften van aanvragers én zijn eigen missie verwezenlijken. Dat betekent dat we goed moeten weten wat belangrijk is voor onze aanvragers en dat wij onze visie en ondersteuningsmogelijkheden goed moeten overbrengen aan organisaties in onze werkvelden.

Onze communicatie is gericht op het krijgen van passende aanvragen en draagt daarmee bij aan een hoog toekenningspercentage. In 2025 honoreerden we gemiddeld 65% van de aanvragen. We willen dit percentage laten groeien naar 75%. Met uitnodigende en kwalitatief sterke content stimuleren we aanvragers om een project in te dienen dat bij ons past. We werken continu aan het zo toegankelijk en gebruiksvriendelijk maken van onze website.

Om nieuwe aanvragers en nieuwe doelgroepen te bereiken, maken we steeds vaker gebruik van de communicatiekanalen van onze netwerkpartners. Die zijn ook belangrijke sparringpartners bij het ontwikkelen en optimaliseren van de financieringsmogelijkheden. Aangemoedigd door de wens van onze aanvragers, zoals blijkt uit het reputatieonderzoek, zullen we extra investeren in het zichtbaar maken van onze overall impact.

Financieel kader

De basisfinanciering van Vfonds bestaat uit de bijdragen van de Nationale Postcode Loterij, VriendenLoterij en Nederlandse Loterij en uit inkomsten uit beleggingen. Daarnaast ontvangt Vfonds geormerkte baten vanuit overheden (ministeries en provincies) en fondsen om specifieke programma's en projecten te financieren. De overige inkomsten bestaan uit verhuur en bijdragen van particulieren. Vfonds streeft naar een grotere spreiding van inkomstenbronnen. Het doel is het percentage van inkomsten die niet afkomstig zijn van goede-

doelen-loterijen, te laten groeien. De afhankelijkheid van de bijdragen van loterijen blijft echter een gegeven.

In de komende beleidsperiode vervolgt Vfonds zijn inzet op de thema's Veteranen, Vrijheid en Democratie. Wij brengen de verdeling van de middelen wat meer in balans. Dit betekent concreet dat we toegroeien naar de volgende gemiddelde jaarlijkse budgetverdeling:

Veteranen	€ 3,25 miljoen
Vrijheid	€ 6,8 miljoen (inclusief weerbaarheid en lokale projecten 85 jaar)
Democratie	€ 6,5 miljoen (inclusief Alliantie voor Democratisch Burgerschap)

Het budget voor Veteranen blijft in vergelijking met eerdere jaren gelijk, want dat past goed bij de financieringsbehoefte van het veld en onze doelstellingen. Het reguliere budget voor Vrijheid neemt de komende beleidsperiode iets af en het budget voor Democratie verdubbelt, mede door externe financiering. We zullen de komende periode bij Vrijheid scherper kiezen welke projecten we ondersteunen, mede in het licht van de stijgende kosten bij aanvragers. Onze focus op *betekenis in het nu* is daarbij leidend. In het kroonjaar 2030 reserveren we naar verwachting € 1,5 miljoen voor kleine, lokale projecten, zoals we met succes hebben gedaan bij de viering van 80 jaar Vrijheid in 2025. Ook investeren we in weerbaarheid.

Risico's

Dit beleidsplan gaat uit van de kansen die de omgeving biedt. We hebben uiteraard ook nagedacht over de risico's van onze strategische koers. We beschrijven er hieronder drie:

- Op basis van gesprekken met het WO2-veld en het aanvragersonderzoek zien we steun voor onze beleidsvoornemens op het thema Vrijheid. Sommige projecten zullen worden geconfronteerd met een afwijzing. We zullen veel aandacht besteden aan toelichting van ons beleid en bij de viering van 85 jaar Vrijheid geven we deze veelal kleine, lokale projecten ruim baan.
- We stellen onszelf steeds de vraag: willen we niet te veel met een klein team en een beperkt budget? We lossen dit op door goed te temporiseren en te plannen. En we stellen bij waar nodig. Dit beleidsplan krijgt zijn uitwerking in jaarplannen. We hebben vijf jaar om onze doelen te verwezenlijken.
- We weten op dit moment niet hoe de hybride oorlogsdreiging zich ontwikkelt. Tevens geldt dit voor democratische erosie. Vfonds is wendbaar en zal, als dat nodig is, zijn strategie aanpassen.